

Els animals salvatges en el Collsacabra

S'observa una evident disminució en totes les espècies de la fauna salvatge del Collsacabra. Dues causes principals la motiven: l'explotació ordenada dels boscos i la mecanització de les feines del camp.

L'alta valoració que obtenen actualment els productes forestals obliga a una explotació sistemàtica. Els boscos són netejats de bardisses i els camins d'accés es fixen fins a les seves mateixes entranyes per tal de fer menys penós i costós el transport de la fusta. Altrament, totes les masies, majorment les de certa importància, disposen ja d'eines de treball mecanitzades l'ús de les quals obliga a disposar de camins que facilitin llurs desplaçaments. La moto i els «jeeps» han envaït les zones rurals presentant batalla als animals de bast, els quals estan en plena retirada. De tal fàsis els animals salvatges es veuen cada dia menys salvaguardats. Els boscos infranquejables han desaparegut i arreu són perseguïts i constantment amonats. D'aquí llur lenta però inexorable desaparició. Vegem, però, el que encara avui en resta.

Mamífers.

Dels llops, des del segle passat, que no se'n veuen. La seva presència la recorda només algun besavi de llarga edat. La toponímia local, però, servirà perenne record de la seva presència en els mots de Llobatera, Llobet, Puig dels Llops, etc.

El sanglar, segons una gràfica expressió de l'avi de Comajon, en el Collsacabra ni hi té jeguda. És evident que vol dir que no hi té estada permanent. Només s'hi enfila esporàdicament quan és foragitat de les aïraus guílles. Actualment el seu feude més destacat és a la Garrotxa.

La guilla o guineu, malgrat l'afany d'extermini que tenen els pagesos per tal de lliurar-se de les seves malifetes, continua sobrevivint valguent-se de la seva astúcia i llestesa posada a prova en tota ocasió.

El teixó porcí i caní troba refugi encara en els bacs de la Casassa, Rajols i Freixaneda. Els conills i llebres, en altres èpoques ben abundants han sofert una minva important degut a la pesta de la nixomatossis.

Són molt escassos el gat masquer, l'esquirol, la mustela, el gorjablanc i feixina i la llúdriga. Llur llestesa i precaució els salva del total anorreament.

No se'n fa fressa i el talp (taup) és el mamífer més divulgat del Collsacabra. Vegeu sinó l'abundància de bonys que s'observen en els pasturatges i conreus on tenen els seus caus subterranis.

Ocells

La llarga corrua de penya-segats que contorneja la comarca ha facilitat la propagació d'una gran diversitat d'aus de presa tals com l'aligot, el duc, el mussol i l'esparver, aquest darrer el més abundant i el més maleït dels pagesos pel seu constant atac a la petita aviram.

Igualment abundant és el corb, ocell de força embergadura, sempre atent a la descoberta de carnisos, base del seu nodriment. La garsa, s'ha divulgat àmpliament salvant-se de la persecució gràcies a tenir la carn pudent i despreciable. No així el tudó, la tòrtora, la perdiu, l'estornell, i algun altre, objectius preferits dels canons d'escopeta. Menys pretesos són l'aloba, el pigot, el cucut, el puput, la merla i altres. La guatlla, un dels ocells més populars degut a viure fàcilment en captiveri, denota la seva presència amb el seu característic «blatsegat...!! blatsegat...!!»

Classificats com a moixons existeix una llarga relació d'ocellets entre els quals hi ha els reis de la melodia: el passarell, el pinsà, la cadenera, el verdum, el rossinyol, la mallarenga, el gafarró, el cit, etc. De cant menys privilegiat però de bonic plomatge cal mencionar la pastorella groga i la blanca, l'alldebu, el picasoques, el bitxac, el reietó, la merla i altres, tots ells omplent de vida i belles sonoritats els paisatges emboscats.

Rèptils

Els rèptils són les bestioles més repugnants. Menys mal que per a salvaguardar llurs vides s'aparten tant com poden de la presència de l'home.

Hi ha quatre o cinc espècies de serps les dimensions de les quals oscil·len entre els 40 i 200 cms. Molt temudes per tothom, no obstant totes elles són inofensives llevat de l'escorçó, la verinosa picada del qual «no dona temps a l'extremaunció».

Granotes i gripaus poblen aigüamolls, basses i torrenteres. Llur presència és desagradable i llur rondinar encara més.

Sargantanes i llangardaixos es propaguen especialment en indrets solellosos, sempre amatents a esglaiar a les ànimes porugues que transiten per camins solitaris.

Peixos

En els principals viarans d'aigua que act són la riera de les Gorgues, el Fornès i la riera de Rupit, hi ha barbs i bagres, d'escàs valor culinari. Scrí en tenen; sinó, entre els ams de les canyes i alguna trema, se'n faria un net. Més pretesos, de cara a la cassola, són els crans. Trobar-los, però, requereix voluntat i paciència i conèixer els llocs preferits, qualitats de que fan gala els vailets de les pairalies.

Completen l'escassa fauna fluvial algunes serps anfibies i la salamandra, de violada tonalitat i amiga de les aigües fresques i cristallines.

RAMON VINYETA

